

SALTE KYSS

Shwan Dler Qaradaki

DIGITALE HISTORIEFORTELLINGER I BILDER

Kunstvideoen *Salte Kyss I* av Shwan Dler Qaradaki

Lærerveiledning for ungdomsskole og videregående skole

Det å se *Salte Kyss I* kan knyttes til flere fag i læreplanen:

- Kunst og håndverk
- Religion, livssyn og etikk
- Samfunnsfag, Historie og Geografi

Shwan Dler Qaradaki har sin billedkunstuddannelse fra to ulike kulturkretser; fra Suleimania Institute of Fine Arts i irakisk Kurdistan og fra Kunsthøgskolen i Oslo. Denne kombinasjonen i skoling gjenspeiles i hans kunstuttrykk: I *Salte Kyss* kombinerer han vakre akvareller, en maleteknikk som er kjent allerede fra oldtiden blant annet fra egyptiske veggmalerier, og som Qaradaki lærte i Kurdistan, med digitale bilder og en personlig norsk fortellerstemme. Dette vitner om en kunstner med sterke bånd i ulike kunsttradisjoner, og han kombinerer disse i sitt kunstnerskap.

Dette hybride kunstuttrykket, hvor kunstneren drar veksler på sine interkulturelle erfaringer, er en strategi blant flere kunstnere på samtidskunstscenen. I norsk sammenheng representerer Qaradaki en relativt ny generasjon kunstnere med interkulturell bakgrunn. Dette er kunstnere som benytter sin bakgrunn som en styrke og en drivkraft i sin kunst, og andre som kan nevnes i denne sammenheng er Serhed Waledkhani, Samir M'Kadmi og Hans Hamid Rasmussen.

Ofte er samtidskunsten utforskende, spørrende og konfronterende, og den stiller flere spørsmål enn den gir svar. Et viktig trekk ved samtidskunstnerrollen er forventningen om at kunsten skal representere samfunnskritisk virksomhet, og denne forventningen innfrir Shwan Dler Qaradaki. Dette setter ham i en tradisjon fra Christian Krogh og realismen med «Albertine», via Kjartan Slettebakk og Kunstnergruppen Gras sine protester mot Vietnamkrigen til idag med Morten Traavik sine kunstprosjekter som blant annet retter søkelys på Norges ambivalente forhold til militære intervensjoner i Irak, Libya og Afghanistan.

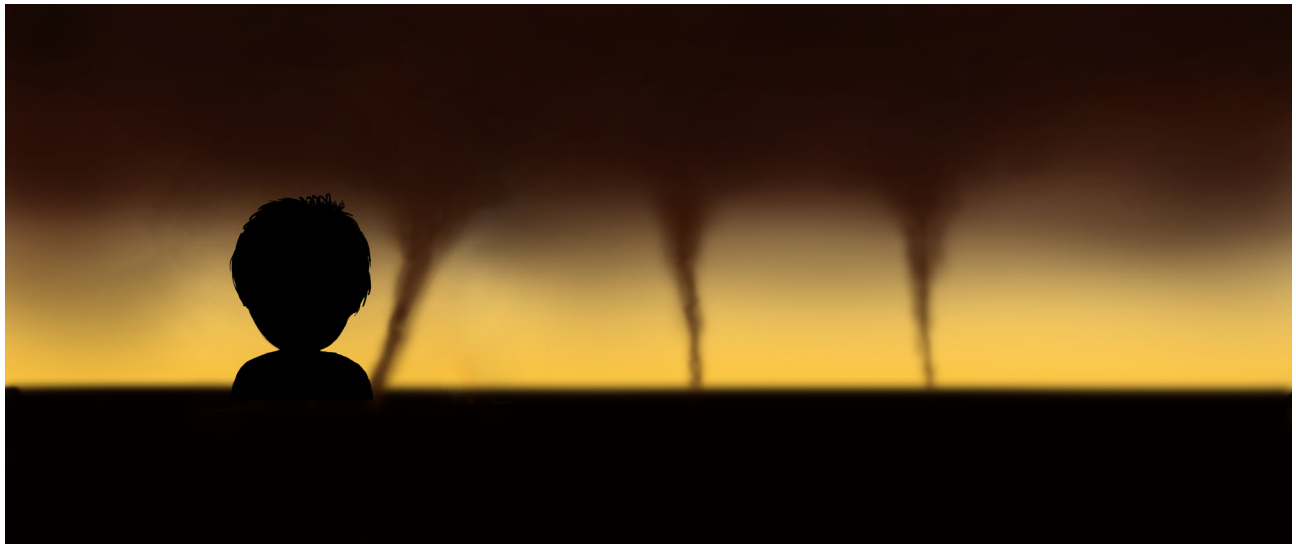
Salte Kyss I - en personlig bildefortelling

I *Salte Kyss I* forteller Shwan Dler Qaradaki om livet sitt. Qaradaki skildrer barndommen sin i Kurdistan, ungdomstiden alene på flukt gjennom Asia og Europa, og voksentiden i Norge, der han må etablere seg på nytt og leve med savnet av familien sin. Han forteller historien sin med en personlig inderlighet som gjør oss direkte involvert i det vi ser. Historien hans er full av dramatiske hendelser, sorg og savn, men rommer også glede, kjærlighet og humor.

Når vi ser på kunstvideoen til Shwan Dler Qaradaki blir vi godt kjent med ham, fordi han er åpen og personlig i sin fortellermåte. Vi forstår det han forteller på en helt annen måte enn om vi hadde lest om det i avisen. Selv om opplevelsene til Qaradaki kan virke fjerne for oss som er oppvokst i et land uten krig, kan vi likevel kjenne oss igjen i mange av de følelsene han beskriver. Derfor gir hans bildefortelling oss en dypere forståelse for hva det vil si å være på flukt, og hva det vil si å skulle etablere seg i et nytt og fremmed land.

Flyktninger og asylsøkere er for mange av oss en ansiktsløs gruppe mennesker som ikke angår oss direkte. Derfor har vi kanskje stereotypiske oppfatninger av hvem de er, og vi har vanskelig for å se enkeltindividene. *Salte Kyss I* et viktig innspill i menneskeliggjøringen av dette temaet. Det å øke forståelsen mellom folk fra ulike kulturer, og det å undersøke hva det betyr å leve i et flerkulturelt Norge, er noen av Qaradakis intensjoner med fortellingen. Shwan Dler Qaradaki står frem som et individ med en sterk stemme, og han bruker kunsten som innfallsvinkel til komplekse temaer.

Shwan Dler Qaradaki har i *Salte Kyss I* samarbeidet med kunstneren Kate Pendry. *Salte Kyss I* er den første delen av en trilogi som vil vise Qaradakis reise fra krigszone til sikkerhet, fra hjem til et annet liv.

Kunstneren Shwan Dler Qaradaki

Shwan Dler Qaradaki er født i 1977 i Suleimania i det irakiske Kurdistan. Han flyktet fra Saddam Hussains regime i irakisk Kurdistan i 1997 og kom til Norge som politisk flyktning i 1999. Han har kunstutdannelse fra Suleimani Institute of Fine Arts i Kurdistan, NISS og Kunsthøgskolen i Oslo. Shwan Dler Qaradakis kunst problematiserer identiteter i en multietnisk og multikulturell verden. Som liberal muslim med kurdisk bakgrunn, og med mange års opphold i Norge befinner han seg innenfor et spenningsfelt av muligheter, tradisjoner, brudd og fordommer. Han er en mixed-media-kunstner, og drivkraften for hans prosjekter er ikke mediespesifikke. Han tar i bruk det mediet han anser som relevant i forhold til innhold, med utgangspunkt i tegning, maleri, foto, installasjon og video.

<http://dlerqaradaki.tumblr.com/>

Aktiviteter før man ser *Salte Kyss I*

Elevene setter seg inn i bakgrunnstoff som gjør at de bedre forstår temaer og virkemidler i kunstvideoen

Kurdistan; historie, politikk og geografi

Finn fram til informasjon om Kurdistan ved å bruke ulike kilder; nett, bøker, aviser, oppslagsverk etc. Let spesielt etter informasjon om steder og hendelser som omtales i *Salte Kyss I*: byen Suleimania, krigene mellom Iran og Irak, Saddam Hussain, undertrykking av kurdere i Irak, Golfkrigen, kjemisk bombing, borgerkrig blant kurdere i Irak

Flyktningeproblematikk

Finn fram til informasjon om flyktninger fra Kurdistan. Når, og hvorfor har folk flyktet fra Kurdistan? Hva er en MUF'er? Shwan Dler Qaradaki hadde status som MUF'er i Norge i 12 år før han fikk varig oppholdstillatelse her.

Fortellerteknikk

Diskuter begrepene subjektiv og objektiv fortellerteknikk. Hva betyr det for måten å fortelle på at man har vært vitne til ting og forteller om noe selvopplevd? Hvordan blir en slik fortelling annerledes enn ting vi leser om i historiebøkene, som har en mer objektiv fortellerteknikk?

Kunstneriske teknikker

Hva er mixed media? Shwan Dler Qaradaki kaller seg en mixed media-kunstner. Han bruker ulike kunstneriske teknikker som tegning, maleri, foto, digital manipulasjon, ofte i kombinasjon med hverandre. Hvorfor tror du han gjør det, og hva kan han oppnå med det?

Aktiviteter etter å ha sett «Salte Kyss I»

Dialog

Shwan Dler Qaradaki ønsker at kunstvideoen hans skal føre til dialog. Ved å bli bedre kjent med hverandre, forstår vi hverandre bedre, og vi kan vi også bli mer tolerante. Snakk sammen i grupper eller hele klassen om hva dere synes om kunstvideoen *Salte Kyss I*. Har den gitt dere ny innsikt i tematikk rundt flyktningespørsmål og det å leve i et flerkulturelt Norge?

Kunstneriske teknikker

Hvilke ulike teknikker så du eksempler på i kunstvideoen? Hvordan var de ulike teknikkene med på å fortelle historien til Shwan Dler Qaradaki?

Lag din egen bildefortelling

Lag tre bilder i ulike teknikker som forteller en historie om deg eller noen du kjenner. Skriv gjerne en kort tekst som forteller den samme historien med ord.

Hvorfor benyttet du de teknikkene du gjorde?

Hvordan kan ulike teknikker gi ulike uttrykk?

Hvordan forteller ord og bilder historien på ulike måter?

Filmatiske virkemidler

Hvilke filmatiske virkemidler bruker Qaradaki i filmen sin?

Hvorfor heter filmen *Salte Kyss*? Kan tittelen si oss noe om både gledene og sorgene som Shwan Dler Qaradaki opplever?

Nettsteder med informasjon om Kurdistan:

<http://www.skoleforum.com/stiler/tekst/det.aspx?id=3506>

<http://kurdistan.no/om-kurdistan/>

<http://www.nupi.no/content/download/1247/34968/version/1/file/hhd02-17.pdf>

Forslag til en bok om Kurdistan:

http://www.nomaden.no/main/index.php?option=com_phpshop&page=shop.product_details&flypage=shop.flypage&product_id=21143

Salte Kyss I varer i 25 minutter

Tekst og bilder: Shwan Dler Qaradaki

Lyd: Kate Pendry / Truls Kvam

Stemmer: Jonatan Filip, Mai Lise Rasmussen

Musikk: Hawar Tawfiq

Salte Kyss I vises i ulike kunstforeninger over hele landet i 2012 og 2013. Noen kunstforeninger viser også bildefortellingene *Salte Kyss II* og *III*, samt utstilling av bilder fra kunstvideoene.

Prosjektet foregår i regi av Norske Kunstforeninger i samarbeid med Kulturbyrået Mesén as.

Lærerveiledningen er utarbeidet av Kulturbyrået Mesén med innspill fra Shwan Dler Qaradaki.

KULTURBYRÅET
MESÉN

